

Bilag 1

Høringssvarenes hovedsynspunkter i 2. eksterne høring

1. Indledning

Dette bilag indeholder høringssparternes synspunkter i 2. eksterne høring, som forløb i perioden fra den 9. november til den 7. december 2020 på baggrund af et udkast til lovovervågningsredegørelse (herefter "høringsudkastet").

Bilaget gengiver alene høringssvarenes hovedsynspunkter og -anbefalinger vedrørende høringssudkastet. For høringssparternes samlede synspunkter til høringssudkastet henvises til det særskilte bilag 3.

De modtagne høringssvar har givet anledning til en række justeringer og præciseringer i den endelige redegørelse. Disse er beskrevet nærmere i pkt. 3 nedenfor. Der er herudover foretaget justeringer af redaktionel karakter.

2. Særskilt vedr. anbefalingen om, at klageordningen og klageinstansen permanentgøres

Som det fremgår af pkt. 3 nedenfor, er der delte synspunkter med hensyn til høringssudkastets første centrale anbefaling om, at klageordningen og klageinstansen permanentgøres.

En gruppe af høringssparter tilkendegiver, at det vil være muligt at nedlægge den nuværende klageinstans og i stedet udvikle en model for samarbejde, som ad andre veje og med andre midler fører til øget trivsel og indsatser mod mobning. Denne gruppe af høringssparter foreslår samtidig, at tidspunktet for, hvornår solnedgangsklausulen får effekt, udskydes med det formål at give tid til fastlægge de omtalte andre veje og andre midler.

En numerisk set lidt større gruppe af høringssparter enten støtter eller udtaler sig hverken for eller imod høringssudkastets anbefaling om at permanentgøre klageordningen og klageinstansen.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet tager de anførte synspunkter fra de førstnævnte høringssparter til efterretning. De pågældende høringssparter opfordres til at fremlægge en konkret samarbejdsmodel vedrørende mobning med lokal forebyggelse, aktion, opfølgning og håndtering i øvrigt af mobbesager, som kan give de berørte elever de samme garantier, som en lovfastsat (og evt. forbedret) klageadgang m.v. kan give. Ministeriet vil se positivt herpå. Ministeriet finder på den anden side ikke, at denne mulighed taler imod anbefalingen om, at klageordningen og klageinstansen permanentgøres. Kan der etableres en bredt funderet og effektiv model uden en lorbestemt klageadgang m.v., vil resultatet i sidste ende kunne blive det, som de pågældende høringssparter ønsker. De to ting er ikke hinandens modsætninger. På denne baggrund fastholdes anbefalingen om, at solnedgangsklausulen vedr. klageordningen og klageinstansen ophæves, og at ordningerne dermed permanentgøres.

3. Høringssvarenes hovedsynspunkter til høringssudkastet

BUPL, Danmarks Lærerforening, Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening, Danmarks Private skoler, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen og Kommunernes Landsforening foreslår, at de centrale parter med kendskab til skolernes praksis samles med henblik på at afdække, hvad der vil gøre skolernes indsats for øget trivsel og imod mobning endnu mere virkningsfuld. Der foreslås endvidere, at tidspunkt for, hvornår solnedgangsklausulen får effekt, udskydes. Høringssparterne udtrykker endvidere tro på, at det vil være muligt at nedlægge den nuværende klageinstans og udvikle en model for samarbejde, som ad andre veje og med andre midler fører til øget trivsel og indsatser mod mobning, idet der ligeledes gives en række eksempler herpå.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet bemærker for god ordens skyld, at høringsparternes ønske om at nedlægge den nuværende klageinstans efter ministeriets opfattelse ikke kom tydeligt frem i første høringsfase. På dette grundlag var ministeriets vurdering, at der var bred konsensus om (eller i hvert fald ikke modstand imod), at klageordningen og klageinstansen med fordel ville kunne permanentgøres. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor. Ministeriet noterer sig, at høringsparterne støtter den anden af høringsudkastets centrale anbefalinger, nemlig at der med inddragelse af relevante eksterne parter udarbejdes et oplæg til relevante forbedringer af indholdet af klageordningerne, herunder evt. forslag til nødvendige lovændringer.

Børnerådet støtter høringsudkastets konklusioner og anbefalinger. Der opfordres dog til, at elevernes perspektiver huskes og inddrages i det videre forløb med at forbedre og forfine antimobbestemmelserne og procedurerne herfor. Det bemærkes derudover, at en klagesag og rammesætningen herfor skal være en proces, som uddannelsesinstitutionen lærer af, da mobning handler om usunde kulturer og fællesskaber og ikke om enkeltindivider.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet noterer sig støtten til begge høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor. Pejlemærke 3 er tilføjet et operationelt punkt vedr. overvejelse af, hvordan klagesager og rammesætningen herfor i højere grad bliver en proces, som uddannelsesinstitutionen kan lære af.

Danmarks Private Skoler udtrykker bekymring for, at evalueringen og redegørelsen vil føre til nye regler, der ikke er til gavn i relation til at gøre skolerne bedre til at håndtere mobning. Der udtrykkes endvidere på ny skepsis med hensyn til, at DCUM både er ansvarlig for rådgivning og vejledning og samtidig er tilsyns- og klagemyndighed, idet der peges på, at det ikke er nødvendigt med en selvstændig klage- og tilsynsinstans. Det anføres, ligeledes på ny, at sanktioner mod de frie skoler er større end for de offentlige skoler, og ligeledes at andre styringsforhold gør sig gældende de frie skoler end for de offentlige skoler.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Med hensyn til det første synspunkt er pejlemærke 3 tilføjet et operationelt punkt vedr. overvejelse af, hvordan klagesager og rammesætningen herfor i højere grad bliver en proces, som uddannelsesinstitutionen kan lære af. Med hensyn til de øvrige synspunkter har ministeriet ikke noget at føje til det, som allerede fremgik af høringsudkastet.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) bemærker, at undervisningsmiljølovens bestemmelser om antimobning, klageinstans m.v. er vigtige i forhold til det mentale helbred hos børn og unge. Det henstilles endvidere, at der i den endelige redegørelse er opmærksomhed på sprogbrugen med hensyn til ungdomsuddannelserne, idet flertallet på erhvervsuddannelserne er voksne.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet opfatter høringssvaret som en tilkendegivelse af støtte til begge høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor. Den endelige redegørelse er justeret som ønsket.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) ser behov for mere oplysning og viden om mobning og klageinstansen, herunder udfordringer med mobning i det digitale rum, og at skolerne får mulighed for mere inspiration og rådgivning samt mulighed for en stærkere dialog med DCUM, herunder suppleret med en rådgivningsmulighed rettet direkte mod de unge på ungdomsuddannelserne. Det anbefales på ny, at begreber og definitioner på ungdomsuddannelsesområdet lægger sig op ad Arbejdstilsynets vejledning om mobning.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Pejlemærke 1 er tilføjet et operationelt punkt vedr. overvejelse af, hvorvidt der er behov for større fokus på udfordringer med mobning i de digitale rum. Med hensyn til det anførte om rådgivning samt mulighed for en stærkere dialog med

DCUM henvises til pejlemærke 4 om vejledning. Ministeriet fastholder, som anført i høringsudkastet, at der ikke umiddelbart synes at være holdepunkter for et behov for forskellige begrebsafgrænsninger fra grundskolen til ungdomsuddannelserne. Der henvises dog til pejlemærke 5 særskilt om ungdomsuddannelserne, hvor behovet for andre virkemidler med hensyn til voksne elever på ungdomsuddannelserne vil kunne tages op.

Danske Gymnasier tilslutter sig, at klageordningen og klageinstansen enten gøres permanent, eller at solnedgangsklausulen udskydes. Endvidere støttes høringsudkastets anbefaling om, at der med inddragelse af relevante eksterne parter udarbejdes et oplæg til relevante forbedringer af indholdet af klageordningerne på basis af de foreslåede pejlemærker, idet der hertil knyttes en række bemærkninger, som vil kunne indgå i det opfølgende arbejde.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet noterer sig støtten til høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor.

Danske HF & VUC bemærker til pejlemærke 5 om ungdomsuddannelser, at det er uklart, hvad der menes med "andre virkemidler med hensyn til navnlig voksne elever på ungdomsuddannelser". Det anbefales, at der indsamles mere viden om former for mobning og eksklusionsprocesser på ungdomsuddannelserne. Det bemærkes, at dette også gælder med hensyn til digital mobning.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Pejlemærke 5 er justeret med henblik på at imødekomme det anførte. Pejlemærke 1 er tilføjet et operationelt punkt vedr. overvejelse af, hvorvidt der er behov for større fokus på udfordringer med mobning i de digitale rum.

Danske Skoleelever takker for, at interessenternes høringssvar er taget alvorligt, og finder, at høringsudkastet er et godt udgangspunkt for det fremtidige arbejde med at bekæmpe mobning.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet opfatter høringssvaret som en tilkendegivelse af støtte til høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor.

FOLA erklærer sig tilfreds med, at behovet for præciseringer vedrørende lovens mobbesyn er adresseret, men fremhæver på ny behov for begrebsafklaring og giver en række eksempler herpå. Det støttes, at bred inddragelse af udarbejdelsen af en antimobbestrategi skal være lovbestemt, herunder at de formelt nedsatte forældreorganer (bestyrelser og råd) inddrages i udformningen af antimobbestrategien. Endvidere støttes en periodiseret gennemgang af antimobbestrategien. Endelig ønskes større fokus på elevens oplevelse af mobning som grundlag for aktivering af handlingsplan, og at klage over mobning direkte skal kunne aktivere en handlingsplan.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet har noteret sig synspunkterne, som alle findes at være dækket af pejlemærkerne for det opfølgende arbejde.

Frie Skolers Lærerforening finder, at registreringspraksis bør drøftes med henblik på at skabe bedre data på det frie skoleområde. Det understreges som tidligere nævnt, at den organisatoriske model skal forsimples, så der sikres en hurtigere sagsrejse til gavn for tilliden mellem skole og forældre. I lighed med høringssvaret fra Danmarks Private Skoler i første høringssvar finder Frie Skolers Lærerforening, at det overordnede tilsyn med de frie skoler hører til hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet har noteret sig synspunkterne, som har givet anledning til præciseringer af pejlemærke 3 om klageordningens konstruktion m.v. og pejlemærke 4 om vejledning. Det anførte vedr. tilsyn giver ikke ministeriet anledning til andre bemærkninger end dem, som fremgik af høringsudkastet, og som også fremgår af den endelige redegørelse, nemlig dels at

DCUM ligesom Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er en statslig institution, dels at DCUMs tilsyn med undervisningsmiljølovens overholdelse forløber sideløbende med øvrige tilsyn med uddannelsesstedernes undervisning m.v., som er reguleret i anden lovgivning. Der henvises dog samtidig til pejlemærke 4 om vejledning, hvoraf det allerede i høringsudkastet fremgik, at bl.a. indholdet af DCUMs ansvar og kompetencer samt snitfladen mellem DCUM og ministeriet vil kunne indgå i det opfølgende arbejde.

Medierådet peger på, at teksten i høringsudkastets afsnit 6 (det indledende afsnit) ligger tæt på Medierådets hørings svar, hvilket man finder bør fremgå. Endvidere peges, at man i første høringsfase fremhævede, at Epinions evaluering dokumenterer, at der er et stort behov for at styrke skolernes viden og beredskab i forhold til digital mobning i tilknytning til etablering af antimobbestrategier.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Pejlemærke 1 er tilføjet et operationelt punkt vedr. overvejelse af, hvorvidt der er behov for større fokus på udfordringer med mobning i de digitale rum. I redegørelsens afsnit 6 (det indledende afsnit) er Medierådets hørings svar fremhævet som ønsket.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) peger på, at der i den endelige redegørelse er opmærksomhed på sprogbrugen med hensyn til ungdomsuddannelserne, idet en meget stor del af eleverne på erhvervsuddannelserne er voksne. Endvidere findes det vigtigt at koble antimobbestrategien til arbejdet om at forebygge seksuel chikane.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Den endelige redegørelse er justeret som ønsket. Særlige udfordringer vedr. seksuel chikane med karakter af mobning vil kunne inddrages i det opfølgende arbejde.

Skole og Forældre tilslutter sig høringsudkastets anbefaling om, at klageordningen og klageinstansen gøres permanent, idet det hertil bemærkes, at dette synspunkt blev fremført i første høringsfase, hvilket bør fremgå af den endelige redegørelses afsnit 8.1. Endvidere udtrykkes opbakning til høringsudkastets anbefaling om, at der med inddragelse af relevante eksterne parter udarbejdes et oplæg til relevante forbedringer af indholdet af klageordningerne, herunder de foreslåede pejlemærker, idet det dog anføres, at denne kommende arbejdsproces ikke alene omfatter en snæver kreds af skolepolitiske organisationer, men også inddrager organisationer, som arbejder mere bredt for et godt børneliv.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet noterer sig støtten til begge høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor. Redegørelsens afsnit 8.1 er justeret som ønsket. Det opfølgende arbejde vedr. forbedringer af indholdet af klageordningerne vil stå åbent for alle interesserede.

SSP-Samrådet er enig i, at klageinstansen bør gøres permanent. Der bakkes ligeledes op om, at antimobbestrategier, handlingsplaner og klageordning bør forbedres og forfines. Der gives endelig udtryk for, at alle fem pejlemærker i høringsudkastet er relevante og nødvendige.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet noterer sig støtten til begge høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor.

Uddannelsesforbundet tilslutter sig høringsudkastets anbefaling om, at klageordning og klageinstans videreføres og om muligt gøres permanent, samt anbefalingen om, at der med inddragelse af relevante eksterne parter udarbejdes et oplæg til relevante forbedringer af indholdet af klageordningerne. Endvidere findes det afgørende med særlig opmærksomhed på ungdomsuddannelserne, og i denne henseende anbefales, at seksuel chikane bliver medtaget som et perspektiv. Endelig gives udtryk for, at det er muligt både at efterleve god forvaltningsskik og samtidig mindske unødige dokumentationskrav og at arbejde målrettet for dokumentationskrav, der reelt matcher det pædagogiske arbejde og dialogen.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger

Ministeriet noterer sig støtten til begge høringsudkastets centrale anbefalinger. Der henvises i denne henseende til ministeriets bemærkninger i pkt. 2 ovenfor. Med hensyn til det anførte vedr. ungdomsuddannelser henvises til pejlemærke 5, hvorunder også særlige udfordringer vedr. seksuel chikane med karakter af mobning vil kunne inddrages. Med hensyn til det anførte vedr. forvaltningsskik henvises til pejlemærke 3, som netop tager udspring i, hvordan forvaltningsfokus i sagsbehandlingen yderligere kan understøttes og tydeliggøres uden væsentligt øget ressourceanvendelse.